

Frogn kommune

postmottak@frogn.kommune.no

Deres ref.: «Høringsinnspill, kommuneplanens arealdel, saksnr. 21/01214»

Oslo, 1. november 2021

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Oslo og Akershus, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus og Skiforeningen.

Uttalelse til

Planprogram for kommuneplanens arealdel, Frogn kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus. Tilsluttede organisasjoner i FNF Akershus er alle sterkt opptatt av å ta vare på naturgrunnlaget i Frogn kommune, samt fremme et allment tilgjengelig friluftsliv. FNF Akershus synes planprogrammet for arealdelen inneholder mye bra. Vi anbefaler kommunen å føre arealregnskap og ha som ambisjon å bli arealnøytral, da arealendringer er den største trusselen for naturen. I tillegg håper vi Frogn kommune utnytter virkemidlene i kommuneplanens arealdel for å sikre Frogns verdifulle natur- og friluftslivsområder. Vi savner et avsnitt om god forvaltning av karbonrike arealer og ber om et eget punkt angående forvaltning av strandsonen og 100-metersbeltet. Videre ber vi kommunen implementere kommunedelplan for Nordre Frogn også i kommuneplanens arealdel, og vi gir innspill på utredningsbehov, frister og medvirkning.

To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen^{1 2}. Den største trusselen er arealendringer. Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet settes på prøve. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må forbruket av areal stoppes. **Ivaretagelse av naturen er grunnlaget for et bærekraftig samfunn.** Naturen renser vannet og lufta, produserer oksygen, sikrer pollinering av planter, resirkulerer næring, binder jordsmonnet, lagrer karbon, beskytter mot erosjon og er viktig for overvannshåndtering og flomdemping. Naturen er rekreasjonssted og områder hvor befolkningen driver med aktivitet. Stedegen natur gir store og små samfunn stedsidentitet.

Under vil vi gi kommentarer på relevante kapitler i planprogrammet for Frogns kommuneplan.

¹ FNs klimapanel (IPCC) sin spesialrapport om klimaendringer og landarealer av 8. august 2018

² Naturpanelets (IPBES) rapport av 6. mai 2019

Kommentarer til Føringer for planarbeidet

Som nevnt over er ivaretagelse av naturen grunnlaget for et bærekraftig samfunn. Vi er derfor veldig glade for at FNs bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet. Vi mener imidlertid at **bærekraftsmålene for biosfæren – naturen, klimaet og miljøet - bør komme tydeligere fram**. Disse må ligge til grunn for at vi skal kunne nå de andre målene for samfunn og økonomi, slik det godt illustreres i figuren fra Stockholm Resilience Centre som kommunen har brukt på planprogrammets s. 6. Vi mener hensynet til klima og miljø må være gjennomgående i alle kommunens planer og aktiviteter. Dette må få konsekvenser for den praktiske politikken også.

Kommentarer til Kommuneplanens arealdel

Arealbruk, arealregnskap og arealnøytralitet. Det er arealendringer som hovedsakelig truer natur- og friluftslivsverdiene, da særlig bit for bit-utbyggingen som samlet sett beslaglegger og splitter opp naturområdene. Kommunenes arealplanlegging er den mest avgjørende faktoren for å ivareta naturverdier, friluftsliv, kulturmiljø og landskap. Det hviler derfor et stort ansvar på kommunenes politikere og administrasjoner for å ivareta naturen og muligheten for å bruke denne. Hensynet til naturen må gjenspeiles i arealbruken. Det er kjempebra at dere vurderer arealregnskap for kommunens arealer. **Vi vil sterkt anbefale kommunen å vedta og føre arealregnskap³ og ha som ambisjon å bli arealnøytral⁴.** Dette går for eksempel ut på at man gjør en kunnskapsbasert vurdering av hvilke naturtyper det ikke skal være rom for å bygge ned mer av i kommunen.

Som nevnt er kommunenes arealplanlegging den mest avgjørende faktoren for å ivareta naturverdier, friluftsliv, kulturmiljø og landskap. Vi håper Frogn kommune bruker virkemidlene i kommuneplanens arealdel til å sikre Frogn verdifulle naturområder, grøntområder, grønne korridorer, grønne lunger og hundremetersskoger, deriblant

- **sørge for at natur- og friluftslivsverdiene blir sikret gjennom arealdelens bestemmelser**, f.eks. angående mye brukte turområder, tilgang til naturområder fra bolig samt vassdrag og kantsoner langs vassdrag
- **innlemme vannmiljøhensyn** via arealformål og gi bestemmelser og retningslinjer for å beskytte vannmiljøet i kommunen
- sette søkelys på grøntområder og sammenhengende turveisystem fra sentrum og ut til marka, og **iverksette prosjektet Friluftslivets ferdselsårer⁵** i planprogrammet som tiltak for å ivareta disse kvalitetene.
- ivareta friluftsområdene identifisert gjennom prosjektet «**Kartlegging og verdsetting av friluftsområder**» og oppdatere denne kartleggingen jevnlig
- vurdere etablering av forskjellige **hensynssoner for naturmiljø i viktige økologiske funksjonsområder**. Dette kan være hekkeplasser eller mindre leveområder for forskjellige arter som stadig blir færre. Det kan være enkle ting som at vegetasjon skjermes vannforekomster fra boligbebyggelse, eller at kantvegetasjon langs vei og sti må få bestå som skjerm. Dette er som regel lovregulert i forskjellig lovverk, men vi ser dessverre til stadighet at kantsoner hogges uten at det får konsekvenser for tiltakshaverne.

³ [Arealregnskap, Viken fylkeskommune](#)

⁴ [Arealnøytralitet, Sabima](#)

⁵ [Prosjektet friluftslivets ferdselsårer, Miljødirektoratet](#)

- **tillegge prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven §10 større vekt i konsekvensutredninger**, slik at bl.a. arter og naturtyper ses i en større sammenheng. Kommuner i Norge scorer dårlig på praktisering av naturmangfoldlovens § 10 Samlet belastning⁶.

Ny vurdering av eksisterende, uregulerte utbyggingsområder. Det er bra at kommunen skal vurdere uregulerte utbyggingsområder. Vi anbefaler å endre arealformålet for disse tilbake til LNF-områder.

Videre **ber vi kommunen sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser**, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette. Det betyr også at man primært bør fortette der det skal bygges boliger, nærings- og industribygg osv., og der natur tas i bruk må den kompenseres ved å restaurere nedbygd/ødelagt natur. Generelt bør kommunen etterstrebe og unngå utvalgte naturtyper, rødlista naturtyper, myrområder, elvekanter, gammelskog, kulturlandskap, arter av nasjonal forvaltningsinteresse og deres økologiske funksjonsområde og prioriterte arter og deres økologiske funksjonsområde. Videre bør også kommunen **sikre sammenhengende naturområder** for å ivareta tilstrekkelig store leveområder for arter som har et stort arealbehov, sikre økologiske korridorer som er viktig for forflytning og klimatilpasning og sørge for tilgang til større, sammenhengende friluftsområder for befolkningen.

God forvaltning av karbonrike arealer. Vi ber kommunen kartlegge kommunens myrer og vurdere innføring av forbud mot drenering og nydyrking av myr, og forbud mot utbygging av myr. Det bør også vurderes tilsvarende forbud mot nydyrking og nedbygging av organisk jord også på andre arealtyper.

100-metersbeltet mot fjorden og de nære arealene i sjøen. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen⁷ sier at «*Byggeforbudet i 100-metersbeltet skal praktiseres strengt i planleggingen. Dispensasjoner skal unngås.*» Det er bare noen få kilometer strandsonen i Frogn kommune som ikke har boliger eller fritidsbebyggelse. Kommende arealplan må derfor bli et verktøy for å bevare de resterende delene av 100-metersbeltet mot sjøen. Punktet er behandlet flere steder i planprogrammet f.eks. under kapittelet «*Andre sentrale temaer i arealdelen*», underpunkt «*Eldre reguleringsplaner*». **FNF Akershus mener dette emnet er så viktig at det bør stå som et eget punkt.**

Kun én arealplan i Frogn kommune, ikke to. Planprogrammet legger opp til at rulleringen av arealplanen ikke skal omfatte arealer og bestemmelser som inngår i Kommunedelplan for Nordre Frogn (s. 11). Arealpolitikken i strandsonen berører eksempelvis begge planene, og det er uheldig at det i praksis blir to arealplaner i kommunen. **Vi ber kommunen revurdere dette.**

Kommentarer til Planprosessen

Lange nok høringsfrister på kommuneplanen. FNF Akershus leser ut fra prosesskartet at høringsperioden på arealdelen planlegges i løpet av vinter 2023. Kommuneplaner er ofte store og viktige. Uttalelser skal i mange organisasjoner behandles som styrevedtak. Man må gi nok tid for

⁶ [Gjennomgang av praktisering av naturmangfoldloven](#), 2014

⁷ [Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen](#), 2021

engasjerte til å sette seg inn i planen, skrive et forslag til uttalelse og sende til styrer. Vi mener derfor man må ha en frist på høringsutkastet til arealdelen på minimum to måneder.

FNF Akershus råder kommunen til å ha et medvirkningsopplegg som inkluderer temabaserte arbeidsgrupper/møter i arbeidet med utforming av selve arealdelen. Vi anbefaler kommunen å legge til rette for at interesserte **kan sette seg ned med kart** og markere områder som er viktige.

Kommentarer til Utredningsbehov

Det er kjempebra at kommunen ønsker å utarbeide en oversikt over grønne lunger, 100-metersskoger og nærnatur inkludert områder i strandsonen i Frogn, og legge fram en sak til politisk behandling i HMPB med forslag til hvilke områder som skal sikres i et langsiktig perspektiv. For at politikerne skal ha mulighet til å følge opp dette må det settes en dato for når dokumentet skal foreligge.

Planprogrammet bør også fastsette frister for når andre kartlegginger skal være ferdigstilte.

Naturkartlegging. Det er veldig positivt at kommunen skal oppdatere kunnskapsgrunnlag for de temaene som ikke er nevnt spesifikt i planprogrammet, deriblant naturmangfold. Frogn er kommune nr. 314⁸ i verktøyet Naturkampen - en rangering av landets 356 kommuner ved vurdering av tretten kriterier knyttet til naturmangfold. Denne posisjonen bør komme fram i planprogrammet. Naturkampen viser også hvor kommunen kan forbedre seg.

Statusoppdatering for kartlegging av viktige naturtyper i Akershus 2020⁹ anbefaler en supplerende naturtypekartlegging i utvalgte skogområder, og en gjennomtenkt forvaltning av kommunens gode forekomster av eik og store trær. I tillegg påpekes det at forekomster med naturtypeverdi kan være oversett i kulturlandskapet/byggesonen og i skogen, og at det derfor i alle plan- og utbyggingsprosjekter vil være viktig med nye feltkartlegginger.

Kartlegging av behov og passende lokaliteter for næringsutvikling. FNF Akershus ber kommunen om å kartlegge hvilke behov for næring kommunen selv har og undersøke om noen av behovene kan samlokaliseres regionalt eller med nabokommuner. Videre må det gjøres en kartlegging av hvilke lokaliteter som egner seg og hvilke lokaliteter som absolutt ikke egner seg for næring.

Utarbeide en plan for massehåndtering. Det er viktig å ha en plan for arealbruk knyttet til deponering av overskuddsmasser samt vurdere om masser kan brukes lokalt.

Vi ber om å bli holdt orientert om videre arbeid med planprosessen.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker

Koordinator

FNF Akershus

⁸ [Naturkampen - Frogn kommune](#)

⁹ [Statusoppdatering for kartlegging av viktige naturtyper i Akershus-delen av Viken, 2021](#)